

Lagar och förordningar

Av Maria Ingemansson

Skolan (dit även förskolan räknas) är Sveriges största arbetsplats. Där finns cirka 240 000 anställda och cirka 1,5 miljoner elever och de har alla rätt till en bra arbetsmiljö. Vilka rättigheter har då barn med astma och allergier enligt våra lagar och förordningar?

Arbetsmiljölagen

Arbetsmiljölagen ska värna om en dräglig arbetsmiljö på arbetsplatserna. Denna slår fast att "som arbetstagare ska likställas de som genomgår utbildning" vilket innebär att i skolan omfattas alla elever utom i förskolan och på fritidshemmen samt all personal. Med arbetsmiljö avses såväl den fysiska som psykosociala miljön. Alla elever från årskurs 7 ska ha egna elevskyddsombud och dessa har rätt till utbildning i arbetsmiljöfrågor. Varje skola ska ha handlingsplaner för internkontroll, uppföljning och arbetsmiljöförbättrande åtgärder.

FN:s barnkonvention

Artikel 24 handlar om barnens rätt att uppnå bästa uppnåeliga hälsa. I artikel 23 fastslås att handikappade barn ska ha rätt till största möjliga hälsa och särskild omvårdnad. För många barn med astma och allergi kan sjukdomen anses vara ett handikapp och det är därför viktigt att skolan tillgodoser dessa elevers särskilda behov.

Läroplanen

Läroplanen är en förordning utfärdad av regeringen. Det finns tre läroplaner, en för förskolan (Lpfö 98), en för den obligatoriska skolan, förskoleklassen och fritidshem (Lpo 94) och en för de frivilliga skolformerna (Lpf 94). Enligt läroplanen ska skolan tillgodose elever med särskilt stöd t.ex. elever med allergi.

Skollagen

Skollagen anger att skolhälsovårdens arbete ska vara förebyggande. Uppdraget är att "bevara hälsa" och "verka för sunda levnadsvanor" hos eleverna. I skollagen står det också att skolan och förskolan ska servera kostnadsfria måltider men måltiderna regleras inte mer än så vad gäller födoämnesallergiska barn.

Hälsoskyddslagen

Enligt denna lag ska miljö- och hälsoskyddsnämnden i sin tillsynsverksamhet ägna särskild uppmärksamhet åt lokaler för undervisning, vård eller annat omhändertagande.

Kommunens miljö- och hälsoskydds nämnd har tillsammans med yrkesinspektionen ansvar för tillsyn av undervisningslokalerna.

Regler om städning finns i föreskrifterna om arbetsplatsens utformning AFS 2000:42, 116§. I SOFS 1996:33 finns Socialstyrelsens allmänna råd om städning i skolor, förskolor, fritidshem och fritidsgårdar.

Skolverket har tillsammans med Arbetsmiljöverket skapat en utmärkt webbplats om skolans arbetsmiljö: www.skolverket.se. Där kan man läsa om vilka regler som gäller för skolan och hur ett bra arbetsmiljöarbete kan bedrivas.

Sammantaget är målet att elever med astma och allergi inte ska försämrats på grund av skolmiljön, att deras skolfrånvaro minimeras och att de, med få undantag, kan delta i skolans alla aktiviteter och undervisning. Det är också viktigt att i möjligaste mån undvika stigmatisering eller särbehandling av elever med astma och allergi. Skolpersonal, skolhälsovård, sjukvården och familjen måste samarbeta för att tillsammans uppnå detta.

Referenser:

Almqvist, C., "Allergi i förskola och skola" 2005 s 434–436.

Socialstyrelsens riktlinjer om skolhälsovård.